

Prædiken til julesøndag 2020

Epistlen skriver apostlen Paulus til galaterne

Men da tidens fylde kom, sendte Gud sin søn, født af en kvinde, født under loven, for at han skulle løskøbe dem, der var under loven, for at vi skulle få barnekår. Og fordi I er børn, har Gud sendt sin søns ånd i vore hjerter, og den råber: Abba, fader! Så er du da ikke længere træl, men barn. Og er du barn, har Gud også gjort dig til arving. Gal 4,4-7

Evangeliet til julesøndag (første tekstrække)

I Jerusalem var der en mand ved navn Simeon; han var retfærdig og from og ventede Israels trøst. Helligånden var over ham, og den havde åbenbaret for ham, at han ikke skulle se døden, før han havde set Herrens salvede. Tilskyndet af Ånden kom han til templet, og da forældrene kom ind med barnet Jesus for at gøre med ham, som det var sædvane efter loven, tog han barnet i sine arme og lovprieste Gud:

Herre, nu lader du din tjener gå bort med fred efter dit ord.
For mine øjne har set din frelse,
som du har beredt for alle folk:
Et lys til åbenbaring for hedninger
og en herlighed for dit folk Israel.

Hans far og mor undrede sig over det, der blev sagt om ham. Og Simeon velsignede dem og sagde til Maria, hans mor: »Se, dette barn er bestemt til fald og oprejsning for mange i Israel og til at være et tegn, som modsiges - ja, også din egen sjæl skal et sværd gennemtrænge - for at mange hjerters tanker kan komme for en dag.« Der var også en profetinde ved navn Anna, en datter af Fanuel, af Ashers stamme. Hun var højt oppe i årene; som ung jomfru var hun blevet gift og havde levet syv år med sin mand, og hun var nu en enke på fireogfirs. Hun forlod aldrig templet, men tjente Gud nat og dag med faste og bøn. Hun trådte frem i samme stund, priste Gud og talte om barnet til alle, der ventede Jerusalems forløsning. Da de havde udført alt i overensstemmelse med Herrens lov, vendte de tilbage til Galilæa, til deres egen by Nazaret. Og drengen voksede op, blev stærk og fyldt med visdom, og Guds nåde var over ham. Luk 2,25-40

.....

Prædiken til julesøndag 2020

”Det var en juledag hvor alle undtagen farmor og jeg var gået i kirke (...) Vi var ikke blevet taget med, fordi den ene var for ung, og den anden var for gammel”. Sådan indleder Selma Lagerlöf en af sine Kristuslegender. Og sådan kan vi passende indlede denne julesøndags prædiken. En søndag som i traditionen ofte kaldes de gamles søndag, fordi vi møder to gamle mennesker, Simeon og Anna. Men vi møder også et lille, nyfødt barn. Og dét barn bliver mødt af Simeon og Anna. De ligner næsten et par bedsteforældre, som hilser på barnebarnet. Et møde mellem alderdom og ungdom i et tempel i Jerusalem.

I et hus i Sverige er farmor og barnebarn blevet ladt alene, mens familien er taget i kirke. Sådan beretter altså Selma Lagerlöf. Den yngste og den ældste var åbenbart ikke tjenlige til at komme med i

kirke. Det er lidt trist, men så begynder farmor at fortælle. Hun fortæller en legende til sit barnebarn, og den lyder omtrent sådan her:

En mørk nat gik en mand fra hus til hus. Han havde brug for hjælp: ”Min kone har lige født et barn, og jeg er nødt til at tænde ild for at varme hende og den lille”, sagde manden, men da det var midt om natten, var der ingen, der åbnede døren for ham. Han behøvede ild. På en mark nærved lå en fårehyrde med sin hjord, samlet omkring et bål. Da manden nærmede sig, vågnede hyrdehundene og bed ud efter ham. Men manden kom ikke noget til. Og da han banede sig vej hen til bålet, sov fårene bare trygt videre. Hyrden, en vrissen mand, kastede sin stav efter ham, men staven bøjede af, som havde den fortrudt sin færd. Og da manden greb ud efter gløderne, det var jo ild han behøvede, brændte han sig end ikke. Og her kunne I passende afbryde historien og spørge som det kvikke barnebarn: Farmor, hvorfor bider hundene ikke, hvorfor bliver fårene ikke bange, hvorfor rammer staven ikke og hvorfor brænder manden ikke sine fingre? For at få svar fulgte hyrden efter manden. Hjemme hos den nybagte familie var det ikke storheden, som faldt i øjnene. Men da den vrisne hyrde så barnet, vågnede kærligheden i ham. Hans øjne åbnedes, og han så, hvad han ikke før havde kunnet se, og hørte, hvad han ikke før havde kunnet høre. Han så englene, og han *indså*, at i denne nat var alle ting så glade, at de intet ondt ville gøre.

Det er en kunst at kunne se det store i det små. Det var en prægtig stund, som farmor og barnebarn havde sig derhjemme. Sikkert langt smukkere end en fyldt kirke til jul. Deraf kan vi jo så lære, at skønt kirkerne er lukkede til jul, så er vi da ikke helt ilde stedt. På god luthersk vis kan vi vel nok finde ud af at få julen budt indenfor derhjemme. Derhjemme gælder da i øvrigt heller ingen coronarestriktioner. Kun ren og skær juleglæde, som dengang farmor og barnebarn måtte blive hjemme fra kirke.

I dagens evangelium er vi kommet i kirke, eller til templet. Loven foreskriver, at Maria først må indfinde sig i templet efter fyrré dage, og således, efter fyrré dage, dukker den lille familie op i kirken. Først tager Simeon ordet, og derefter den gamle Anna. Forældrene får ikke noget at skulle have sagt. De har sikkert ikke gjort meget væsen af sig, men Simeon jubler: ”mine øjne har set din frelse”. De matte, gamle øjne stråler af lykke ved synet af det lille barn. Hvordan skal det nu forstås? Ja, Selma Lagerlöf slutter sin legende med forklaringen: ”Det er ikke lys og lamper det kommer an på, og det er ikke vigtigt med måne og sol, men det som er nødvendigt er at vi har øjne af den slags der kan se Guds herlighed”. Simeon så barnet, den vrisne hyrde så barnet, og de så noget i det. Det kan vi måske også, hvis vi ser efter. Hvis vi dæmper det kunstige lys, hvis vi dér midt mellem julehjerter og glitterstads får øje på det lille barn i krybben. Det kræver et kærligt blik.

Kærligheden er et blik, som ikke ødelægger, hvad det ser. De fleste af os anlægger sikkert som oftest et køligt blik på verden omkring os. Det er i og for sig formålstjenligt nok. Kører vi i trafikken kan det ikke nytte noget, at vi falder i svime over den forankørendes nydelige kofanger, for så risikerer vi at havne i grøften. Og står vi i køkkenet og laver mad, kan det heller ikke nytte noget at falde hen i øm beundring over sovsens fine farve, for så brænder den på. I visse situationer er et nøgternt blik altså formålstjenligt. Men det nøgterne blik er ikke det, som får Simeon til at udbryde, at nu kan han gå bort med fred, nu har han set nok. Det er kærlighedens blik, som får Simeon til at juble. Det er kærlighedens blik, som lader os se den herlighed, vi både kan leve og dø på.

Det er de gamles søndag i dag, og jeg hørte en historie fra et plejehjem. En dement kvinde var blevet indloget på et plejehjem. Med en tomhed i blikket som kun demente, der har glemt hvem de selv er, stod hun hver dag og kiggede ud af vinduet, mens hun mumlede for sig selv: *Kom herind i varmen, du fryser derude, kom herind!* Det velmenende plejepersonale kunne ingenting se udenfor, kun et vintermørke, så de kom straks hen og lagde en omsorgsfuld arm om kvinden. Der skulle hun da ikke stå og glane ud af vinduet. Den ældre dame skulle reddes ud af sin pinlighed. Men i det tomme blik, i den tomme rude så den demente kvinde det, som plejepersonalet ikke så. Hun så en kvinde som hende selv stå derude i det kolde vintermørke. En kvinde som skulle hjælpes. *Kom herind i varmen.*

Kærligheden er et blik, som ikke ødelægger, hvad det ser. Kvinden så selvfølgelig sit eget spejlbillede, men det vakte en kærlighed i hende. Det fyldte demensens tomrum med en kærlighed, som ellers var forsvundet ind i glemslens tåger. På en måde blev kvinden sig selv igen.

I gamle dage sagde man, at demente gik i barndommen. I dagens epistellæsning talte Paulus også om at blive som et barn igen. Det er på en anden måde. Hverken Simeon eller Anna led af demens, men de så et lille barn, og deri blev også de som børn igen: Glade og ubekymrede. Afklarede og fredfyldte. De så noget, de kendte, ligesom den demente kvinde på plejehjemmet. Men i genkendelsen så de tilmed noget mere: De så ikke kun sig selv, og deres eget livs tildragelser, nej de så herligheden fra Gud. Og det vakte kærligheden. Og det er med den, at også vi kan gå ud til livet og hinanden med et blik, som ikke ødelægger, hvad det ser. Et blik som ikke vil rive og flå, og kradse i livets huller, men et blik som ser det store i det små. Når vi ser ind i krybberummet, er det altså både et gensyn. Et gensyn med barndommens jul og ubekymrethed, men det er også et syn af en anden verden. Det var nok for Simeon, nu kunne han gå bort med fred i sindet. Nu havde han set nok.

Vi begyndte med en legende af Selma Lagerlöf, og vi begyndte med et evangelium. Med det nøgterne blik på sagerne er det jo noget vås, at hundene ikke bider, og at gløderne ikke brændte i hånden på manden, som søgte ild. Men vi kommer ikke langt med et køligt blik på realiteterne. For kigger vi efter, så er der mere at komme efter. I krybberummet som i verden omkring os. Og netop derfor giver det så god mening, at vi fejrer julen med pynt og stads. Gud lod sig føde en mørk nat. Han kom til os i menneskeskikkelse for at vise os, at der er mere at komme efter hernede. For Gud og for os. Så meget mere, så julen skal fejres, også derhjemme. Blandt unge og gamle.

Glædelig jul!